

1 KORINTOFỌ

Paulo Ovoli Ọtonyade Kĩ Ẹtsẹle Ẹma Korintofọ

¹ Yĩ Paulo kĩ Baguma ve ne ye kawẹ onukpẹ, kĩ nkená Kristo Yesu fọto ọnyanẹ, mọ boe ọwáẹ Sostene sekẹ ovoli kii to.

² Bọtsẹle ovoli kii bọakpa bate badone a kĩ bidei ne Korinto, mọ bati a kĩ Baguma ve kĩ bekena ye bati kpalewa, kĩ benye ye bade ne ọmọa kakena mọ Kristo Yesu a. Beve mi bati kii mọ bati a flee kĩ basum boe Ọlate Yesu Kristo ne kako nye kako. Yesu kii nye be mọ boe flee Ọlate.

³ Mawá Baguma boe Ọlega mọ boe Ọlate Yesu Kristo kĩ bemọ mi konya, bekpa mi lukudo lẹme.

Nhila Kĩ Bọana Katomena Yesu Kristo Kame.

⁴ Luwi daa manye yĩ Baguma kọle ne mi lolọ kĩ ẹtsá Yesu Kristo akũ emọ mi konya.

⁵ Ne mi ọmọa kakena mọ Kristo sũ ni, mina akũ ne fọtsa flee kame, titiliwu ne mi kọdzela kale mọ kadikanyi kame.

⁶ Baguma fọletsa a ne Kristo akũ a sipi ne mi kame paa,

⁷ kĩ foesũ mite hũhũ kame futetsa fudi nye fudi kĩ fusĩ mi, ne kĩ midzi miadzọle boe Ọlate Yesu Kristo kaya a.

⁸ Yaapi mi edomọ akũ mọ ọsĩ mọ ọsĩ kenaawo kawũna, ayekĩ nfumsu adima leláana ne mi akũ ne boe Ọlate Yesu Kristo Luwi a akũ.

9 Baguma a kī ενε mi kī mikena ɔmɔa mɔ ye Obi, boe ɔlate Yesu Kristo a, nye oti kī yadi ɔnɔkɔali.

Kasē Kī Kena Ne Asoli a Kame.

10 Nwaē amε, ndzē ne boe ɔlate Yesu Kristo otumi akū make mi a flee aduli kī mikena ɔmɔa ne letsa a kī miale a akū ayekī kasē leláaya ne mi kayite. Mina onukpē mɔa ne mi kakɔna mɔ fukī foe akū mike otse a kame,

11 kitonekī, nwaē amε, bati badi to Kloe tɔtɔ kame beyabi yī pefee kī ɔdze deī ne mi kame.

12 Mifɔ nle foe limii, bati a le kī mi kame badi ale kī, “Yī kɔ Paulo ntomena.” ɔbebā leme ale kī, “Ntomena Apolo.” Odi leme bo, “Ntomɔ Petro.” Ade odi leme bo, “Ntomɔ Kristo.”

13 Mavia mi ni, besē Kristo ne kutsukutsu kame mbɔεε? Paulo bebɔa ne asendua akū ne mi lolɔ mbɔεε? Mbɔεε kī bekena mi kame odi mui kawɔla amanie nde Paulo fɔtsa bakɔlene aye?

14 Manyε Baguma kɔle kī ntákena mi kame odima mui kawɔla amanie keba Krispo mɔ Gayo odi pe.

15 Foesū odima leláapuli ele kī bekena ye mui kawɔla amanie ne yī dī akū.

16 Nuwī mate anε kī nkena Stefana mɔ ye tɔtɔ kame bati mui kawɔla amanie, leme maáte anε kī nwɔla oti bebā odima.

17 Kristo tádo yī kī ñyaakena mui kawɔla amanie nkpa bati. Edo yī kī ñyaade letsā ne Kale Wī a akū, kī ntákɔa batidziwa kadikanyi nle ke ayekī Kristo wuda ne asendua akū kɔbē a leláakena fɔtsa pupulidza.

Kristo Fɔlets a Nye Baguma Kɔbē Mɔ Nyansā.

18 Kristo wuda ne asendua akū foletsa a nye fudzimbisa fókpa bati a kī betsẽ ne kawo osi akū, leme boe a kī belamo kate a, bomó foletsa kī buyi osū nde Baguma kobē aye.

19 Ne Katsese Kpalewa kame a, Baguma le kī, “Maawola kadi banyine a kadikanyi, ade maanye tuvoli banyine kayokanu a iyi ne owē a.”

20 Foesū finyaa ndia kadi banyine a dzē? Ndia tuvoli banyine fotsa batsane a mo foletsa bavelene a deī? Baguma kōa foe etsa kī katinya kī kame kadikanyi nye fudzimbisa.

21 Kitonekī Baguma ne ye kadikanyi onukpē ni, ekena foe kī batidziwa betatsā be kadikanyi kame binyi ye. Mbom letsa kī bave boe tidzimbiletsā kade foletsa kī a, Baguma kōa foe enye bikī bete ye bido a.

22 Yudafō awe awāwā fotsa bemó, ade Grikifō leme tomena katinya kadikanyi liti a.

23 Leme boe kō boade letsā ne Kristo wuda ne asendua akū. Foletsa kī aba Yudafō tuwūna, ade fonye fókasiatsa fókpa bikī benyé Yudafō a.

24 Leme be a kī Baguma ve a kī benye Yudafō, mo bikī benye Helafō a ni, foletsa a nye Kristo kī enye Baguma kobē mo ye kadikanyi.

25 Kitonekī letsa a kī boamo nde Baguma tidzimbile nihinie a bē otidziwa kadikanyi kolaa, ade ke awā kī fokena nde Baguma kobē do ne ye lekenana kame a, bē otidziwa kobē kolaa.

26 Nwaē ame, mikona mi akū midā ayekī mina fomō Baguma ve mi a. Ne batidziwa kamō onukpē ni, mi badi sukuloo nye kadi banyine, iye bikī bideī kobē, iye kī mi akū deī obu.

27 Baguma bua epau katinya kame fotsa kī foe akū lelá nfaso, kī yakoa foe edo kadi banyine konyoã, ade epau fotsa a kī folá akū osí kī yakoa foe edo bikī bideĩ kobê a konyoã.

28 Baguma pau fotsa a kī bati lábu foe kado ne letsama kame, kasupa foe leme a, kī yakoa foe ewola fukī bati akona kī fote koya a.

29 Baguma kena fukī ayekī otidziwa odima lelápuli epia ye akū ne ye ane.

30 Leme Baguma kī lefō mikena omoa mo Yesu Kristo, ade efō Kristo nye boe kadikanyi a. Baguma tsá ye akū ekena boe bati kpī, ekpale boe akū, efō bona nkpā.

31 Foesū Katsela Kpalawa a le kī, “Oti kī yawe kī yapia ye akū ni, epia ne letsa a kī boe Olate kena a akū.”

2

Paulo Tsa Fotsa Ne Kristo a Kī Bepoa Ne Asendua Akū a Akū.

1 Nwaē ame, ade foesū loko a kī ñya ne mi sekē kī matsa Baguma onokoali kale kolawa a, ntákwa onukpē menemene foletsa kale baūbaū mo nyansā dzununuunu ntsa mi foe.

2 Kitonekī kī nna ne mi kame a, nke otse kī manye ane ne letsa nye letsa akū mbente Yesu Kristo mo ye wuda ne asendua akū a.

3 Foesū kī ñya ne awā a, ndā kpete, nna ne libe mo kukūtila kame,

4 ade yī fotsa katsa mo yī oledo a tánya batidziwa kodzela kale baū baū ñye nyansā tisi akū foletsa, mbom nde letsā a kayo kanu a kī Baguma Hūhū kobê a nye etsa a.

⁵ Ne foesū mi katekado ledzē ne batidziwa nyansā akū, mbom kedzē ne Baguma kōbē akū.

Baguma Hūhū a Nyina Letsa Nye Letsa.

⁶ Leme made kadikanyi letsā kakpa bikī bibo ane ne hūhū kame a. Leme fonyé katinya kī kame kadikanyi iye ke kōbē kī kanya katinya akū. Kōbē a akū olome lamena katinya.

⁷ Kadikanyi foletsa a kī matsa a nye Baguma kadikanyi kolawa, kī bekōa bekōla batidziwa, leme Baguma nye foe eyi ekpa boe kadela ne ode fomō ebōa katinya malo.

⁸ Katinya kame kī banokōē a kame odima tányi kadikanyi kī. Nte kanyi binyi ke kufe betáboā boe Olate kpalewa a ne asendua akū.

⁹ Leme Katsēle Kpalewa a le kī,
 “Letsa a kī linebi támo tō,
 soto tánu tō,
 letsa a kī odima tákōna tō kī laapuli leya a,
 ade foe pēpēpē Baguma mane eyi ekpa bati
 a kī bawē ye a.”

¹⁰ Leme ade boe Baguma tsā ye Hūhū Kpalewa akū enye foe etsa a.

Hūhū a awē letsa nye letsa kame yededeede, ade yafiifi Baguma fōtsa a kī ekōla a dzu-nunuunu kame malo a.

¹¹ Odima leláapuli enyi letsa a kī oti bebā akōna mbōente oti a mōawe hūhū a kī edeī ne ye kame a. Ade ayea odima leláapuli enyi Baguma kakōna mbōente ye mōawe Hūhū odi.

¹² Botáte katinya kī kame hūhū, mbom botē Baguma Hūhū a kī edo a, ayekī bóanyi fōtsa a kī Baguma kpa boe a flee.

13 Foesũ nné batidziwa kadikanyi kĩ batsa bɔnɛ bɔalɛ kalɛ, mbom bɔnɛ fɔletsa a kĩ Hũhũ a tsa boe a bɔkɔa bɔanye hũhũ kame ɔnɔkɔali fɔtsa a katsa bikĩ Hũhũ deĩ nɛ be kame a.

14 Odi nye odi kĩ Hũhũ a lɛlɛa ye kame ni, ɛlɛapuli ɛtɛ futetsa a kĩ futo Baguma Hũhũ a sɛkɛ. Oti a na odu tánu foe kayɔ koũ, fudzimbítsa fɔanɛ fɔkpa ye. Fɔnye fudzimbítsa fɔkpa ye, kitonɛkĩ mbɔɛntɛ bikĩ Hũhũ deĩ nɛ be kame a aapuli binu Hũhũ kame fɔletsa kayɔ.

15 Odi nye odi kĩ Hũhũ a deĩ nɛ ye kame aapuli enu fukĩ flee kayɔ. Lɛmɛ odima lɛlɛapuli ɛdzɛmɔ ye.

16 Katsɛlɛ Kpalewa a lɛ kĩ,
 “Owei nyina lɛtsa a kĩ de boe ɔlate akɔna?
 Owei aapuli ɛkpa ye kɔdɛ?”
 Lɛmɛ boe kɔ Kristo kakɔna a deĩ nɛ boe kame.

3

Baguma Adzuma Bakenanɛ Bɔanɛ.

1 Nwaɛ amɛ, fɔnye ɔnɔkɔali kĩ ntápuli mbi mi fɔletsa ndɛ ayekĩ maabi bikĩ Hũhũ Kpalewa deĩ nɛ be kame aye, mbom mbi mi fɔletsa ndɛ bati kĩ bidzi nɛ sukɛna kame kĩ bɛnye babisɛ nɛ Kristo katekado kame.

2 Tɛmɛ mui nkpa mi, nné funitsã kɔkɔlɔkɔ kitonɛkĩ mitábo anɛ tɔ kĩ mianya foe. Finyaakĩ malo mitáwo tɔ kĩ mianya foe,

3 kitonɛkĩ mibuki midzi ndɛ ayekĩ katinya kame kĩ bati dzi nkpã. Ntɛ miano lineke, kapaa mɔ akũ ni, nné katsa fɔatsa kĩ minye katinya kame bati kĩ bidzi nɛ ke tisi akũ?

⁴ Nte mi kame ọmọa le kī, “Ntomọ Paulo,” mọ ọbebā bo, “Ntomọ Apolo,” nné katsa fọatsa kī miakena fọtsa nde katinya kame bati aye?

⁵ Ne foe kame a, owei nye Apolo? Owei leme nye Paulo? Baguma adzuma bakenane keke boane, ade mitsā boe akū mite mido a. Boe kame odi nye odi akena adzuma a kī Baguma kpa ye a.

⁶ Yī lidu kutse libi a, ade Apolo ko de mui a, leme Baguma lefō kutse a bo ane.

⁷ Oti a kī edu mọ ekī eko de mui a tásī. Baguma lisī, kitonekī ade ye lefō kutse a bo ane a.

⁸ Kavemena kadima leláa ekī edu mọ ekī eko mui a kayite. Baguma aase be kame odi nye odi koto ne ye adzuma a kī ekena onukpē.

⁹ Boe, buboomu boakena adzuma bokpa Baguma, ade mi nye Baguma koba a kī koe kame boakena adzuma a. Minye Baguma kola a kī boake a.

¹⁰ Ne kī Baguma mọ yī konya sū ni, nkena adzuma nde kola okene wī. İyi litekū loyode a kayo ade oti bebā lamena kake kadela ne ode a. Leme kené kī ekī elamena kake kadela edā kadā wī ne ayekī yake a akū.

¹¹ Kitonekī Baguma kọa Yesu Kristo eyi kọkọe nde litekū loyode kī odima leláapuli eyi lebebā kayo.

¹² Badi aakọa sika ngbā İye sika ovoe İye boe kī bete kọya bike bite ne litekū a akū, babebā aakọa titse İye tuwī, İye lipili bike bite.

¹³ Leme baanye kola a kī odi nye odi lamena kake a kutitse betsa ne Kristo Luwi a akū. Kitonekī ne Luwi a na akū fi aanye odi nye odi adzuma kī ekena a kanya. Baakọa fi kī beso

tudzuma a bedã, fotsa te koyakate lẹmẹ.

¹⁴ Nte fotsa a kī bike bite nẹ litekū leyode a akū puli fɔdza nẹ fi onukpẹ ni, kọla okenẹ a aana kɔtɔkase.

¹⁵ Lẹmẹ nte odi fotsa vio ni, eláana kɔtɔkase, lẹmẹ ye mɔawẹ a yaana kate nde kalo elo ene nẹ fi a kame aye.

Minye Baguma Asoli Kọla Kpalẹwa a.

¹⁶ Minyína kī Baguma Asoli Kọla miane, kī Baguma Hūhū a dzi nẹ mi kame?

¹⁷ Foesū nte odi bula Baguma Asoli Kọla a kade ni, Baguma lẹmẹ aawọla ye, kitonekī Baguma Asoli Kọla akū kpale. Ade mi nye ye Asoli Kọla a.

¹⁸ Odima etake ye akū. Nte mi kame odi kona kī enyina kadi nẹ katinya kī kame kamọ onukpẹ ni, kefeta kī edani ekena odzimbifo mbom ayekī yaakena onyansāni nẹ Baguma anẹ.

¹⁹ Kitonekī letsa a kī bati abu nde kadikanyi a ni, fonye fudzimbisa nẹ Baguma anẹ. Nde ayekī Baguma Katsẹle Kpalẹwa lẹ a, “Baguma api anyansāfo nẹ be mɔawẹ kadikanyi kame.”

²⁰ Ade bibuki betsele nẹ Katsẹle Kpalẹwa kame kī, “Boe Ọlate nyina kī, bikī binyina kadi a be adzuni nye fotsa pupulidza.”

²¹ Foesū ketáne kī odima apia nẹ letsa a kī bati apuli kakena a akū, kitonekī letsa nye letsa nye mi fude.

²² Paulo, Apolo, Petro, katinya kī, nkpā ñye wuda, loko kī ñye, likī laaya o-o, foe flee fonye mi fude.

²³ Lẹmẹ mi kō minye Kristo bade, ade Kristo lẹmẹ nye Baguma ode a.

4

Bonye Kristo Fọto Banyane.

¹ Mibu boe nde Kristo basumune a kī be awe Baguma kọa ọnọkọali fọtsa kọlawe a edo.

² Letsa kī bawe bitomena adzuma ọkena kīi odu awe nye kī, yadi ọnọkọali ekpa ọlate.

³ Finyaakīi ntséla kolaa nte miadzemo yī, iye odi bebā adzemo yī. Ade maádzemo yī akū malo a.

⁴ Yī ọwọle kame kpale, leme fọátsa kī tọkpa leláa yī akū, kitonekī boe ọlate nye oti kī yaadzemo yī.

⁵ Foesū odima etadzemo odi kenaawo kī lọkọ wī a wo ọtọ. Kene kī kadze nkae a kedzọle boe ọlate a kaya. Ade ye aanye ọtū kame fọtsa belawa mọ bati kakọna a kī bekọa bekọla a kanya a. Ade lọkọ a na Baguma aakọa kamu ekpa odi nye odi kī efeta ekpa kamu a.

⁶ Nwaē ame, ne mi kale sū, nkọa bọmọ Apolo fọletsa kīi nkpa nfantuhū ne letsa a kī matsa a akū, ayekī míanu fọletsa a kī bale a kayọ kī, “Mitsā ne osi kpīi a akū.” Mi kame odima etapia ne oti mọa akū lọkọa esupa ọbebā.

⁷ Owei lekena mi bati kī bete kọya beba babebā? Nné Baguma lekpa mi letsa nye letsa kī midei a? Lọkọa nde sū miadela akū nde nné Baguma lite mi fọtsa a na?

⁸ Mi awe ta letsa nye letsa a kī lisī mi a kọkọe mbọe? Midani asikafọ kọkọe mbọe? Midani fọgā tito kī boe bonyé fọgā malo? Awoo. Mawe kī minye fọgā lọkọa boe malo bonya fọgā bubumo mi kufe.

⁹ Foadã yĩ nde Baguma kɔa boe fɔto banyane a edzela ne kadzakɔ nkae. Bɔkena nde bati kĩ biku kɔto kĩ kene kĩ beko be ne kanade ane, ade bɔkena nde fɔtsa dāwa leme bɔkpa katinya kame bati mo ode fɔto banyane flee a.

¹⁰ Ne Kristo sũ bonye badzimbifo, leme mi minye kadi banyine ne omɔa kakena mo Kristo kame! Bolá kobẽ leme mi kɔ mideĩ kobẽ! Bati labu boe kado ne letsama kame, leme mi kɔ bakpa mi obu!

¹¹ Kito keyawo nviã loko kũ malo budzi kole mo omɔado, budeĩ ne tetadie kpeliwa kame, babo boe, ade bɔtsẽ boato katẽ kĩ bolá kadzikɔ.

¹² Bɔakena adzuma mo osĩ mo osĩ kaveli akũ. Nte bati dumu boe bɔakpa be nhila, ade nte bitomo boe liti boado owole kate foe.

¹³ Nte bivũna boe a, bɔakɔa owole bɔee kakpa be mbuaye. Bekena boe nde katinya kame fukluku kĩ bonye tite akũ fukluku kawulakɔ keyawo nviã kũ.

¹⁴ Maátsele mi fukĩ kĩ mado mi konyoã, mbom makɔa foe nde mi nde yĩ babi kĩ mawe be kale aye.

¹⁵ Kitonekĩ nte mideĩ bati mpim ewua kĩ batsa mi fɔtsa ne Kristo akũ malo ni, ɔlega moape mideĩ. Ntsã Kale Wĩ a kale kame ndani mi ɔlega, kitonekĩ mikena omɔa mo Yesu ne mi nkpã kame.

¹⁶ Foesũ make mi aduli kĩ mikole yĩ obla.

¹⁷ Ne fukĩ sũ mado Timoteo kĩ eya ne mi sekẽ. Enye yĩ moawe obi ne Kristo kame, kĩ maátuno ye kale ade enye oti kĩ yadi onokɔali ne ye kadzi kame a. Yaate mi ane ne tisi voẽ a kĩ te akũ ndzi nkpã ne Kristo kame a akũ. Ade foe leme matsa ne tosoli a flee kame ne kako nye kako a.

18 Mi kame badi miata akũ, kitonekĩ mikona kĩ nláabuki ãyaasela mi.

19 Leme nte boe Ọlate tuno kũ ni, owi leláabuna kolaa mo maaya ne mi sekẽ. Nte ãya ni, maawe kĩ manyi kobẽ a kĩ bikĩ bata akũ deĩ, nné letsa a kĩ betsẽ bale a odi.

20 Kitonekĩ Baguma legākanya a lenyé onukpẽ kame foletsa kale keke, mbom fonye kobẽ foletsa.

21 Fodabe miawe? ãya ne mi sekẽ mo katsei, mbɔɛɛ kĩ ãya ne ɔdo mo akũ kadola bɔɛɛ?

5

Mifone Adɔpaa Kabɔa Awe.

1 Finyaakĩ belamena kale kokooko kĩ adɔpaa deĩ ne mi kame mo ɔsĩ mo ɔsĩ kĩ ye odu leláa amamufɔ malo kame. Bele kĩ onyole odi mo ɔlega ɔtsɔ dzi.

2 Lokɔa nde míapuli midela mi akũ ne ode? Kane kené kĩ ayolohɔ api mi lokɔa minye oti a kĩ ekena fotsa kpa kĩ odu a ne mi asoli katsu a kame.

3 Tito kĩ nláa mi kame ne sukena kame malo ni, ndeĩ ne mi kame ne hũhũ kame. Ndzemo oti a, nko ye koto kɔkɔe ne boe Ọlate Yesu dĩ akũ.

4 Nte mitsena ni, maana ne mi kame ne hũhũ kame ne boe Ọlate Yesu kobẽ a kĩ kɔana ne boe kame a sũ,

5 mikɔa oti a mido ne Abonsam awe lokɔa ewola ye sukena a, ayekĩ ye hũhũ a aapuli ena kate ne boe Ọlate Luwi a akũ.

6 Fonéne fokpa mi kĩ miata akũ! Minyina legbã a kĩ, “Oyila kabii ne bodobodo mawe kame afɔ ye flee yavuya.”

⁷ Minye oyila kọe a kī enye tọkpa a ne mi kame lọkọa mi akū ekpale. Míadani mikena onuvoe lọbọ vọẽ kī oyila lẹláa ye kame nde ayekī ìnyina kī mila a. Kitonẹkī bẹkọ Kristo kī enye boe Wuda Katē kavelibi bẹkọa bẹbọa afọlie ne boe lọlọ.

⁸ Foesū mifō bọnya boe Wuda Katē luwi a, nné mọ abodoo kī edeī oyila kọe kī enye tọkpa mọ ablo kakena, mbom bọnya abodoo kī elá oyila kī enye tuwī kakena mọ ọnọkọali kadi.

⁹ Ne ovoli a kī ntsẹle nkpa mi kame a, mbi mi kī mitakọa akū mibọamọ bati kī bideī adọpaa.

¹⁰ Finyaakī ni, nné amamufọ a kī bideī adọpaa, ìye bideī ane ngbā, ìye baye, ìye basum baviō a male. Nte miwe kī mianye mi akū ne be flee kame ni, kekō kene kī miane ne katinya kī kame kọlaa.

¹¹ Letsa kī matsa a nye kī mitakọa akū mibọamọ oti kī yave ye akū kī ọte odone lemẹ yabọa adọpaa, ìye edeī ane ngbā, yasum baviō, ìye yave bati buī kpa, ìye yawuga bave ìye yaye. Mimọ oti a na odu mitado awe minya malo.

¹²⁻¹³ Kitonẹkī fọnyé yī adzuma kī madzẹmọ bikī beláa asoli a kame. Baguma aadzẹmọ be. Lemẹ kene kī miadzẹmọ bikī bideī ne mi asoli a kame, nde ayekī Katsẹle Kpalẹwa a le kī, “Miblọmena oti kpa a ne mi kame.”

6

Kene Kī Bats Badone Belọla Be Mọawe Kayite.

¹ Nte ọdze wo ne mi kame odi mọ ọkọba ọte odone kayite ni, nde sū yakọa kale a ẹma amamufọ fọletsa badzẹne, mọ yaáfō Baguma bati ledze kale a?

² Minyína kǐ boe a kǐ bonye Baguma bati a aayadzemọ katinya kame? Nte mi aayadzemọ katinya kame a, nde sũ miláapuli midze fọletsa kubii kubii?

³ Minyína kǐ boe aadzemọ ode fọtọ banyane leme mbọe? Lọkọa nde sũ mọ miláapuli midze katinya kǐ kame fọtsa?

⁴ Nte fọletsa a na odu ya ni, miákọa foe mikpa bati kǐ bela fọdzakọ ne asoli a kame malo kǐ bẹdze foe?

⁵ Konyọã kuwo mi! Mate kado kǐ oti mọape aye kǐ enyina kadi deĩ ne mi kame kǐ yaapuli edze mi bate badone a kayite fọletsa.

⁶ Kǐ miakena foe lomọ mbom a ni, ọte odone akpã ọkọba kanamena fọletsa kadzekọ kafọ bikǐ betáte bido a adze fọletsa a!

⁷ Kale ọnọkọali a nye kǐ ne ayekǐ miti miakọa fọletsa kanamena fọletsa kadzekọ a atsa kǐ, obu sale ne mi akũ. Fóláale fọba nte bekena tọkpa ne mi akũ lọkọa miále kadima? Fóláale fọba nte mifone be awe bisisi mi mbom?

⁸ Leme mi mọawe a miakena tọkpa ne mi bakọba akũ, kasisi akũ mọ mi bawaẽ bate badone malo.

⁹ Minyina pefee kǐ tọkpa bakenane tọkpa a na odu leláana kanyakọ ne Baguma legākanyakọ a kame. Mitake mi akũ, kitonekǐ bati kǐ babọa adọpaa, ñye basum baviọ, ñye bane konyọ mọ kọtsọ liti, batsole kǐ bawamọ batsole mọ banyole kǐ bawamọ akũ,

¹⁰ ñye bati kǐ baye, ñye bikǐ bideĩ ane ngbã, ñye bikǐ bawuga bave, ñye bikǐ banye bati buĩ kpa ñye bablọfọ bayekpane ni, be kame odima leláana kanyakọ ne Baguma legākanyakọ a kame.

¹¹ Ade aye mi kame badi mina miyatẽ a, leme finyaakĩ bevole titikpa ne mi akũ. Bekoa mi bido ne Baguma awe, bekena mi bati kpalewa ne boe Ọlate Yesu Kristo dĩ mo Baguma Hũhũ akũ.

Mikena Mi Akũ Yedede, Mikoa Obu Mikpa Baguma.

¹² Mi kame badi aale kĩ, “Bekpa yĩ osi kĩ nkena letsa nye letsa.” Oo! Nuwĩ fọane. Leme nné letsa nye letsa nene lekpa oti. Maapuli nle kĩ, “Bekpa yĩ osi kĩ nkena letsa nye letsa.” Leme nláafõ letsa nye letsa lenya yĩ akũ.

¹³ Oti bebã leme aale kĩ, “Funitsã waa fokpa lupu ade lupu leme waa lekpa funitsã a.” Oo! Nuwĩ fọane. Leme Baguma aawola foe nviã a. Ketáne kĩ boakoa boe sukena bokpa linyolewe mo litsolewe, mbom kĩ boakoa sukena busum boe Ọlate ade boe Ọlate leme adãmena se akũ a.

¹⁴ Nde ayekĩ Baguma dzela boe Ọlate etomena kanokpa a, ade ayea yaakoa ye kobẽ edzela boe leme a.

¹⁵ Minyina kĩ mi sukena nye Kristo sukena a sidi. Fọnene kĩ makoa Kristo sukena seke sidi nkena otsole ọdopaani sukena sukena a sidi? Ketáne kĩ fona lomo koũ!

¹⁶ Mbọe minyina kĩ nte odi koa akũ eta otsole kĩ yaboa adopaa ni, bemọ ye bekena sukena moa? Katsere Kpalewa a le kĩ, “Be bati nviã a baakena sukena moa.”

¹⁷ Leme oti kĩ ekoa ye akũ emenamọ boe Ọlate ni, bemọ ye bekena omọa ne hũhũ kame.

¹⁸ Mivele akũ ne linyolewe mo litsolewe tokpa ọwẽ! Titikpa bebã kĩ oti akena látamọ ye sukena,

lemε oti kī ebɔa adɔpaa titikpa a tamɔ ye mɔawε sukεna.

¹⁹ Minyína kī mi sukεna nye asɔli kola kɔkpa Hūhū Kpalεwa a kī Baguma kpa mi, kī edeī nε mi kamε lemε a? Foesū nné mi awε la mi sukεna mbom Baguma side sanε.

²⁰ Baguma se kɔtɔ kpale nε mi lolɔ, foesū mikɔa mi sukεna mido ye obu.

7

Bεkpa Kɔde Nε Kɔtsɔ Mɔ Kɔnyɔ Kadzi Akū.

¹ Finyaakī maale kɔdzεla nε fɔletsa a kī mitsεle mikpa yī a akū. Fɔnεnε nte onyole odi tákɔã ɔtsɔ.

² Lemε nε kī linyolewε mɔ litsolewε bɔ paa sū ni, kenε kī onyole nye onyole ekɔã ɔtsɔ, ade kenε kī otsole nye otsole lemε edzi kɔnyɔ a.

³ Ketáne kī onyole ekεna ɔtsɔ be kawa lolɔ ɔsī, ade ayea ketáne kī otsole asī ɔnyɔ sekě kawa a. Kenε kī bakεna letsa sīwa lidi nye lidi bekpa be akū.

⁴ Otsole a sukεna lenyé ye odi side, mbom ɔnyɔ side sanε lemε. Ade ayea onyole a sukεna lenyé ye odi side, mbom senyé ɔtsɔ lemε side.

⁵ ɔtsɔ mɔ ɔnyɔ betakεna be kawa akū lolɔ ɔsī, mbɔente binu be akū kayɔ ade bewε lemε kī bakɔa lɔkɔ lidi bekpa mpaεbɔ. Lemε ke liti a, kenε kī bamuniki bidzi tɔtsɔ mɔ tɔnyɔ, ayekī Abonsam leláafɔ biwo nε sɔhuite kamε nte betápuli benya be akū akū.

⁶ Nlε fukī ndε osi kakpa aye nε mi kadzi kamε, lemε nné mbla yanε makpa mi.

⁷ Kufe maawe kī bati flee bidzi nde ayekī ndzi a. Leme odi nye odi deī futetsa fudi kī ete etomena Baguma sekē. Odi nye odi fude vemenā ne okoba fude akū.

⁸ Finyaa, mabi bakutse mo bakunawa kī fonene fokpa be fobē nte bidzi be odi nde ayekī yī odi ndzi a.

⁹ Leme nte beláapuli benya be akū kō ni, bekoā batsō iye bidzi fonyo, kitonekī kotsō mo konyo kadzi nene fobē kī sukena kawe aakaha be.

¹⁰ Ndeī mbla nkpa batsō mo banyo. Mbla a lenyé yī ade, mbom boe Olate sekē eto. Ade ye nye kī otsole etasī onyo,

¹¹ Leme nte esī konyo ni, kene kī edzi ye odi, nte nné aye emuniki enaakpola onyo a. Ade ayea ketáfeta kī onyole leme asī otsō a.

¹² Mi bati nkae a kō ni, yī lamō be kabi, nné boe Olate. Nte okristoni deī otsō kī enye omamuni, kī etuno kī badzimo akū ni, onyole a etasī ye.

¹³ Ade ayea nte otsole okristoni dzimo onyo kī enye omamuni, mo etuno kī bemō ye badzi ni, otsole a etasī ye.

¹⁴ Kitonekī onyo a kī etáte edo a kena oti kpalewa ne Baguma ane, ne ayekī biboomu a sū. Ade ayea otsō a kī etáte edo a leme kena oti kpalewa ne Baguma ane ne ayekī bemō onyo a biboomu sū a. Nte nné lomo ni, be babi a aakena nde amamufo babi aye. Leme ne be omōa kakena sū be babi kena bati kpalewa ne Baguma ane.

¹⁵ Leme nte foya kī be kame odi kī etáte edo tátuno kī yadzimo oto odone ni, yapuli edzakū faa. Nte foya lomo a ote odone a deī osi kī yaboe

ye osi, kitonekĩ Baguma we kĩ midzi ne lukudo kame.

¹⁶ Mi bate badone batsole a mite ane kĩ fotsẽ mi akũ mi banyo aapuli bedani be towole kame. Ade ayea mi bate badone banyole mite ane kĩ fotsẽ mi akũ mi batsõ leme aapuli bedani be towole kame a.

Midzi Nde Ayekĩ Mina Fomọ Baguma Ve Mi a.

¹⁷ Finyaakĩ odi nye odi edzi nkpã nde ayekĩ boe Ọlate kpa ye, nde ayekĩ ena fomọ Baguma ve ye a. Ade mbla kĩ matsa ne tesoli flee a kame a.

¹⁸ Nte oti tsua lekpati fomọ Baguma ve ye ni, fõ ena lomọ. Nte etátsua lekpati fomọ Baguma ve ye ni, etale kĩ yanaatsua lekpati.

¹⁹ Kitonekĩ nte otsua lekpati ñye otátsua ni, fotséla. Letsa a kĩ lisí nye kĩ akena ne Baguma mbla a akũ.

²⁰ Foesũ odi nye odi ena nde ayekĩ ela fomọ Baguma ve ye a.

²¹ Ọsate ane fomọ Baguma ve no? Fotséla. Leme nte ona osi kĩ aanye no akũ ne tesate kame ni tsã ye akũ,

²² kitonekĩ ọsate a kĩ boe Ọlate ve a né ne tetsate kame. Ade ayea oti kĩ enyé ọsate fomọ beve ye ni, ye malo edani ọsate ekpa boe Ọlate.

²³ Baguma se koto kpale ne mi lolọ, foesũ mibuki minyé basate mikpa batidziwa.

²⁴ Nwaẽ ame, mi kame odi nye odi ena nde ayekĩ ela fomọ Baguma ve ye a.

Ayekĩ Bakunawa Mọ Bakutse Bidzi.

²⁵ Finyaakĩ, ne foletsa a kĩ mitsese ne bakutse akũ a ni, ntáte mbla ntomena boe Ọlate sekẽ.

Leme ade yĩ kakona a, kitonekĩ ne ayekĩ boe Ọlate mo yĩ konya sũ miapuli mite yĩ mido.

²⁶ Ne yĩ kamọ onukpẽ mo ayekĩ nviã katinya lamena ọsĩ kana sũ ni, fọneke kĩ oti edzi nde ayekĩ ela a.

²⁷ Nte ọkọã ọtsõ ni tale kĩ asĩ ye. Nte ọtákoã ọtsõ ni, tale kĩ awe odi ọkọã.

²⁸ Leme nte ọkọã ọtsõ ni ọtákena titikpa, ade ayea nte odi dzi konyo ni, ye malo etákena titikpa a. Leme ntáwe kĩ awo ne ọhau a kĩ ọtsõ mo ọnyo amọ a kame.

²⁹ Nwaẽ ame, letsa a kĩ matsa nye kĩ loko pii buki lewáa ne boe loto, foesũ kito finyaa kanaa ni, banyole kĩ bekoã batsõ bidzi nde betákoã batsõ.

³⁰ Bikĩ babe ni, bidzi nde bati kĩ be akũ láko konya, bikĩ bameme ni, bekena nde kawole láde be. Bikĩ beya fotsa ni bekena nde nné be la fotsa a kĩ beya a.

³¹ Bikĩ bitomena katinya kame fotsa liti kĩ bawe kĩ foe flee fonya be fude ni, bidzi nde betséla katinya kame fotsa akũ, kitonekĩ katinya kĩ láláana lomọ flee nde ayekĩ kela finyaa.

³² Maáwe kĩ ana ne ọhau odima kame. Kitonekĩ oti kĩ etákoã ọtsõ ni, ekọa ye akũ flee ekpa Baguma adzuma kakena, ade yabọa mbodi kĩ yakena adzuma a edo Baguma kawole a.

³³ Leme onyole kĩ ekọã ọtsõ ni, yakona katinya kame fotsa akũ, kitonekĩ yawe kĩ yado ọtsõ kawole.

³⁴ Ne foesũ ye adzuni sē tisi nviã. Otsole kĩ etádzi konyo ñye oyitsõ kĩ enyína onyole ni, ekọa Baguma adzuma ete ne ye akũ, kitonekĩ ewe kĩ

yakoa ye sukena mo hũhũ flee edzi nkpā yedede. Otsole kī edzi konyo ni, ekoa ye akū ekpa katinya kame fotsa kitonekī yawe kī yado onyo kawole.

³⁵ Male fukī bame flee kitonekī mawe kī makpa mi kabumena. Ntawe kī miana né kasuli kame, mbom mawe kī mikena letsa a kī lenene mo liki lefeta, lokoa mikoa mi akū mikpa Baguma osum, kī kavia katse leláa foe akū.

³⁶ Nte onyole tinya oyitsō mo emó kī yaápuli epi ye akū, iye emo kī loko lamena katē ni, baapuli bekōā akū. Fonyé titikpa nte foya lomo.

³⁷ Lemε nte onyole tinya oyitsō, mo ekona ne ye kame kī yaapuli epi ye akū, kī baadzimo akū kokooko ni, ekena foe kakena wī.

³⁸ Foesū onyole kī ekōā otsō ni, ekena kakena wī, lemε onyole kī etákoā otsō ni, ye fude nene fobē kolaa.

³⁹ Otsole kī edzi konyo ni ebuki elá osi kī yadzi konyo bebā. Lemε nte onyo a ku ni, edeī osi kī yadzimo onyole a kī yawe. Kene kī onyole a enya ote odone.

⁴⁰ Lemε nte edzi nde okunawa aye ni, yaamo kawole eba. Ade yī kakona a, ade mate kado kī ade aye nye Baguma Hũhũ a kakona kī ekpa yī a.

8

Bekpa Kode Ne Baviō Funitsā Akū.

¹ Finyaa, mawe kī mabi mi litsedi ne foletsa a kī mitsēle ne funitsā a kī bekōa bebōa afolie bekpa baviō akū. Boe flee boale kī bunyina kadi. Lemε bunyina kī kadikanyi kī afō oti adela ye akū ne ode. Letsa a kī lakpa boe kobē nye odo.

² Nte odi kɔna kī enyina fɔtsa ne litsedi akū paa ni, etámo foe kamɔ wī nde ayekī kene kī fɔna a.

³ Leme nte odi awe Baguma ni, Baguma leme nyina ye.

⁴ Foesū ade letsa a kī mabi mi ne funitsā kī bekɔa bebɔa afɔlie bekpa baviõ akū a. Bunyina kī baviõ nye fɔtsa a kī bekɔa awe beme, kī fɔlá nkpā, kitonekī Baguma odi pe deī nkpā.

⁵ Tito kī bati ale kī baviõ deī ne ode mo tite akū, kī baviõ kumekume kī mo be balate deī malo ni,

⁶ boe kō bunyina kī Baguma moape deī. Ade ye nye boe ɔlega kī ebɔa letsa nye letsa, ade budzi bɔkpa ye a. Boe ɔlate kī enye Yesu Kristo moape leme deī. Ade ye akū Baguma tsā ebɔa letsa nye letsa, kī fɔtsē ye akū budzi nkpā.

⁷ Leme nné odi nye odi nyina ɔnɔkoali fɔletsa kī. Baviõ akū fɔletsa nya bati badi kamekame limii kī keyawo nviā kī nte benya funitsā kī bekɔa bebɔa afɔlie bekpa baviõ pe bakɔna kī baviõ funitsā fɔane. Ne kī betábo ane ne be katekado kame sū ni, bakɔna kī funitsā a do be efī.

⁸ Funitsā leláapuli fɔlɔla bomo Baguma kayite. Boláayela letsama nte botánya ade ayea bolána nfaso adima nte bɔnya leme a.

⁹ Leme midā kadā wī lɔkɔa mitafō mi lekɔnana ne akū akū kadzi kame lefō bikī betábo ane ne be katekado kame liwo ne tɔkpa kame.

¹⁰ Bɔe foe kī oti kī etábo ane ne ye katekado kame mó kī nɔ a kī onyina kadi a odzi anya ne kuviõla. Nné kobē ado ye kī enya funitsā kī bekɔa bebɔa afɔlie bekpa baviõ?

11 Awaẽ ɔte odone a kī ye katekado tábo ane, leme Kristo ku ne ye loló a ni, yaawo ne no kadi a kī onyina a sū.

12 Miafō mi bawaẽ bate badone a kī betábo ane ne be katekado kame a, akena titikpa ne Kristo akū, kitonekī miado be kobẽ bakena letsa kī bete bido kī fonéne.

13 Foesū nte funitsā fudi kanya aafō nwaẽ lekena titikpa ni, nláanya funitsā a na da, ayekī eláawo ne tokpa kame.

9

Paulo Kena Adzuma Kī Jhe Tána Ne Foe Kame.

1 Miakona kī ñnyé oti kī edzí ye akū akū mbɔee? Miakona kī ñnyé foto onyane mbɔee? Miakona kī ntákɔa ane mmó boe ɔlate Yesu mbɔee? Nné mi nye adzuma a kī nkená nkpa boe ɔlate a foe akū nfaso?

2 Nte bati bebã támo yĩ biyi ɔsū nde foto onyane aye ni, mi kō mite yĩ. Kitonekī ayekī miawe midzi nkpã ne boe ɔlate dī akū a atsa kī ñnye ye foto onyane.

3 Nte bati ate yĩ atsindze ni, ade limii manye yĩ akū onukpẽ a.

4 Bolá osi kī bakpa boe funitsā mo mui ne adzuma a kī bɔakena a sū mbɔee?

5 Bolá osi kī bakpã boe batsō bate badone bonamena osi akū nde ayekī foto banyane bebã, Petro mo boe ɔlate bawaẽ a akena mbɔee?

6 Mbɔee kī bomo Barnaba odi pe kene kī bɔkena adzuma bɔkɔa bɔdãmena boe akū?

7 Sodzani ɔdabe adãmena ye moawe akū nte edeĩ ne kawũkano adzumamu? Okuani ɔdabe

ane koba kī yaánya funitsā a kī fōne a? Īye owei adōola onantsue kī yaámōa ye teme mui badi?

⁸ Maátsa fōtsa ne bati kakōna onukpě. Ade aye mbla a leme tsa kale mōape a.

⁹ Betsеле ne Mose mbla ovoli a kame kī, “Mitasui oyae kī minee miakena adzuma ne koba a onukpě.” Baguma tsela oyae odi akū mbōee?

¹⁰ Nné boe sū ele kale a na mbōee? Onokoli ade boe kale sū betsеле foe a. Kene kī ekī yadu mō ekī yakpota a flee bakena adzuma a mō kōnete kī baana be tsefā ne funitsā a kī fōane a kame.

¹¹ Budu hūhū kame fōtsa ne mi kame. Nte mi malo mikpa boe katinya kame fōtsa a ni, miyela osi?

¹² Nte bati bebā deī osi kī bana nfaso adi bitomena mi sekě ni, kekō kene kī boe bōana foe butomena mi sekě, fublusu malo.

Leme botákōa boe osi kawa a na bōkena adzuma. Mbom bōkōa letsa nye letsa bute ne boe mōawe akū ayekī letsama lelāanya mbetahu fokpa boe ne Kale Wī a kale ne Kristo akū.

¹³ Minyina yededeede kī be a kī bakena adzuma ne Baguma Asoli Kōla kame ana be funitsā katomena Asoli Kōla a kame, ade bikī babōa afōlie ne afōlie de akū a leme ana afōlie fōtsa a foe tsefā a.

¹⁴ Ade aye boe Olate leme le eyi kī be a kī bade letsā ne Baguma fōletsa akū ni, kene kī bēna be kanya bitomena letsā kade a kame.

¹⁵ Leme yī kō ntákēna osi kī akū adzuma, ade nlámēna mi ovoli kī katsеле kī mikena ne foe akū mikpa yī a. Nte foe lomō sū ni, maaku mbom! Kitonekī ntáwe kī odi ekōa letsa kī mapia ne de akū a ekēna fōtsa pupulidza.

16 Nlá osi kǐ mapia ne kǐ made letsã ne Kale Wĩ a akũ sũ. Fonye ɔhe fɔkpa yĩ kǐ nde letsã a, ade Baguma aavele yĩ soto mo ɔsĩ mo ɔsĩ nte ntále Kale Wĩ a lemɛ.

17 Nte yĩ mɔawe kawɛ onukpɛ makena adzuma kǐi ni, maadã kǐ bise yĩ foe koto. Lemɛ makena foe nde letsa a kǐ bihihie bekpa yĩ kǐ nkɛna, kitonekĩ fonye adzuma kǐ Baguma hihie ekpa yĩ.

18 Foesũ litsa kotokase maana? Yĩ kotokase nye kǐ made letsã ne Kale Wĩ a akũ faa, ade maáte anɛ kǐ maatsã osi odi akũ nna foe akũ kotokase kudi a.

19 Ndzi yĩ akũ akũ ade ñnyé ɔsate nkpa odima a. Lemɛ nkɔa yĩ akũ nkɛna oti kǐ yasum odi nye odi ayekĩ maapuli ñnye bati pii nkpa boe ɔlate.

20 Loko a kǐ nkɛna adzuma ne Yudafɔ kame a, ndzi nkpã nde Yudani ayekĩ maavele be mma boe ɔlate. Tito kǐ nláa Mose mbla kayo malo ni, ndzi nkpã nde bikĩ bideĩ ne mbla kayo, ayekĩ maanye bikĩ bideĩ ne mbla a kayo nkpa boe ɔlate.

21 Ade ayea kǐ makena adzuma ne bikĩ benyé Yudafɔ kame a, ndzi nkpã nde oti kǐ enyé Yudani. Ntákená ne Yudafɔ mbla akũ ayekĩ maana bati nkpa boe ɔlate. Lemɛ fukĩ látsa kǐ mpu Baguma mbla a. Ɔnokɔali a nye kǐ ndeĩ ne Kristo mbla a kayo.

22 Nte ndeĩ ne bikĩ be katekado tabo anɛ kame ni, makena yĩ akũ nde be kame ɔmɔa aye, ayekĩ maavele be nkpa boe ɔlate. Matsã osi nye osi akũ kakɛna ɔmɔa mo odi nye odi ayekĩ maavele be kame badi nkpa boe ɔlate.

23 Makena fukĩ bame flee ne Kale Wĩ a sũ, ayekĩ yĩ malo maana foe akũ nhila.

24 Minyina yededeede kī bati pii adã akū ne atse kalo kame, leme be kame ɔmɔape anya akū kate foe akū lɔbɔe. Foesū miwula atse ayekī miapuli minya akū mite foe akū kɔtɔkase a.

25 Odi nye odi kī emanɛ akū ekpa atse kalo ni, yakɔa ye akū kado ne mbla mɔ ɔsī mɔ ɔsī kayɔ ayekī yaana legãbɔe a kī de kɔ laawɔ. Leme boe kɔ bɔamanɛ akū ayekī bóana legãbɔe a kī leláawɔ da.

26 Foesū mawula atse kanaa kpī kī manaatsua ɔwẽ a. Ade foesū nla nde fukpeni ɔbɔanɛ kī yaáta fukpeni ne ɔwe kame aye aye a.

27 Mafɔ fukpeni awo yī akū ayekī yī sukena aapuli sedza sekpa lubo kamɔ. Kitonekī nte made letsã ne Kale Wī a akū kakpa bati bebã ni, ntáwe kī beyaanye yī ne boe a kī bɔadã akū ne atse kalo kɔdza a kame.

10

Paulo Kpa Kɔde Ne Baviɔ Kasum Akū.

1 Nwaẽ amɛ, mawɛ kī mikai letsã a kī leya ne boe bawanyɔ a kī bitómɔ Mose a akū. Be flee bɛna ne luflututu a kɔbẽ kayɔ ade betsã Mpo Ngbã a kame bɛne yededeede a.

2 Baguma kɔa luflututu mɔ mpo mui ekɛna be mui kawɔla amanie nde bati kī bitómɔ Mose aye.

3 Be flee bɛnya hūhū kame funitsã mɔape a,

4 ade bɛmɔa hūhū kame bave mɔape a leme a. Bɛmɔa mui bitomena awāwā hūhū de a kī litómɔ be a kame. Ade de kī nye Kristo awe a.

5 Leme ne lɔkɔ a na kame ni, Baguma támɔ kawɔle ne be pii akū. Ne foesū biku ne kɔsa kame.

6 Finyaakĩ ni, fotsa kĩĩ bame flee nye nfantuhũ fɔkpa boe ayekĩ fɔabɔa boe kɔkɔ, kĩ bɔláatomɔ fotsa kpa liti nde ayekĩ bekena,

7 ĩye bɔakɔa boe akũ bɔkpa baviɔ kasum nde ayekĩ be kame badi kɛna a. Katsɛɛ Kpalɛwa a lɛ kĩ, “Bati a dzi banya luwi, lɛmɛ be kanya mɔ kamɔa dani fɔkɛna bave kawuga, mɔ litsolewɛ mɔ linyolewɛ kakɛna.”

8 Kɛtáne kĩ bakɔ boe kɔtɔ nɛ litsolewɛ mɔ linyolewɛ kakɛna kame, nde ayekĩ be badi kɛna. Nɛ foesũ be kame bati mpim tɛya elalɛ ku luwi mɔapɛ.

9 Kɛtáne kĩ bɔaso boe ɔlate bɔdã nde ayekĩ be kame badi kɛna a, nɛ foesũ bɔɛ dɔ be biku.

10 Mitafɔ buyidza bɔdza nɛ Baguma akũ nde ayekĩ be kame badi kɛna, nɛ foesũ Wuda Ode fɔtɔ ɔnyanɛ yawɔla be.

11 Fukĩĩ bame flee ya nɛ be akũ ayekĩ bati bebã aakɔɛ fotsa bitomɛna foe akũ. Betsɛɛ foe biyi ayekĩ bɔakɔa bɔkpã boe akũ, kitonɛkĩ budeĩ nɛ lɔkɔ a kĩ katinya kame kawũna fuã kiyua a kame.

12 Odi nye odi kĩ yakɔna kĩ ɛdzɛ pintii ni, ɛdã kadã wĩ ayekĩ eláatɔ.

13 Kasɔ kadã kadi nye kadi kĩ kɛya nɛ nɔ akũ ni, ade foe odu aya nɛ bati bebã akũ a. Lɛmɛ Baguma akɛna nɛ ye kalɛ akũ, ade ke eláafɔ kasɔ a na lɛba nɔ kɔbɛ a. Nɛ kasɔ a kame ni, yaakpa mi kɔbɛ ayekĩ míapuli midza nɛ foe kame, mipuli minya foe akũ lɛmɛ.

14 Foesũ, nwaɛ amɛ, mivɛɛ mi akũ nɛ baviɔ kasum ɔwɛ.

15 Mabi mi fɔletsɛ nde bati kĩ binyina kadi, foesũ mikɔna fɔletsɛ a kĩ nɛ a akũ midã.

16 Kọọpu a kī bọale kanye Baguma kọle a nye boe Ọlate babọanẹ. Nte buhila kayei a na, bọmọa bave a ni, bọmọ Kristo bọken a ọmọa. Nte bọanya boe Ọlate funitsā kpalewa ni, fọatsa kī bọmọ Kristo bọken a ọmọa.

17 Titọ kī bọpọne malo ni bọken a ọti mọa, kito ne abodoo mọape a kī boe flee bọsẹ bọanya a sū.

18 Mikona Israelfọ midā. Be a kī benya funitsā a kī bekọa bebọa afọlie bekpa Baguma a, bekena ọmọa mọ Baguma.

19 Foesū katsa matsa kī baviō ìye fọtsa a kī bakọa kabọa afọlie kakpa be a nye fọtsa sīwa fudi mbọe?

20 Oowo! Letsa a kī matsa a nye kī fọtsa a kī bekọa bebọa afọlie bekpa baviō ni, bekọa foe bekpa hūhū kpa, leme nné Baguma bebọa bekpa. Ntáwe kī miakena ọmọa mọ hūhū kpa.

21 Ketáne kī miamọa mui ne boe Ọlate kọọpu kame lọkọa mibuki minaamọa ne hūhū kpa kọọpu leme kame, ìye minya ne boe Ọlate opunu akū lọkọa minaanya ne hūhū kpa opunu akū leme.

22 Miawe kī boe Ọlate ẹn a kalọkpa, ẹnọ lineke leme mbọe? Bọakọna kī budeī kọbẹ bọbẹ ye mbọe?

23 Babọa legbā kī, “Bekpa boe osi kī bọken a letsa nye letsa.” Fọnye ọnọkọali, leme nné letsa nye letsa nene lekpa boe. “Bekpa boe osi kī bọken a letsa nye letsa.” Leme nné letsa nye letsa deī nfaso lekpa boe.

24 Ketáne kī ọti akọna ye odi kale, mbom kene kī yakọna bati bebā kale akū.

25 Mideĩ osi kĩ mianya sẹkẹna sidi nye sidi kĩ bano ne kọyaato. Mitafõ foha mi towọle ãye mivia nte se akũ kpale ãye setákpale.

26 Kitonekĩ Katsẹle Kpalẹwa a ẹ kĩ, “Baguma la katinya mọ letsa nye letsa kĩ lideĩ ne ke kame a.”

27 Nte oti kĩ enyẹ ọte odone ve nọ kĩ yaanya mọ otunọ ọnaa ni, nya funitsã a kĩ ete opunu ẹkpa nọ a, ẹme tavia ye otse nte foe akũ kpale ãye fótákpale.

28 Ẹme nte odi bi nọ kĩ, “Dã, bẹkọa funitsã a na bẹbọa afọlie bẹkpa baviõ” kekõ tanya foe ne ayekĩ fóláaha oti a ọwọle.

29 Kitonekĩ nné nọ a kĩ ọnya a ọwọle fọaha, mbom fọaha oti a kĩ ebi nọ a. Odi aavia kĩ, “Nde sũ nte ndeĩ osi kĩ makena litsedi mọ fọaha odi ọwọle?”

30 Nte ãnye Baguma kole ne funitsã a kĩ ẹkpa yĩ a akũ ni, nde sũ odi ale kọdzela etia yĩ?”

31 Ẹme mite anẹ kĩ letsa nye letsa kĩ miakena, nte fonye kanya ãye kamọa malo ni mikena foe mikọa mimu Baguma.

32 Midzi nkpã ayekĩ miláavele ọhau adima mikpa Yudafo ãye bikĩ benyẹ Yudafo mọ be a kĩ benyẹ Baguma asoli bati a.

33 Mikena nde ayekĩ nlamena kakena. Mbọa mbodi kĩ makena letsa nye letsa fuwo odi nye odi anẹ. Maákọna yĩ akũ mbom makọna bati flee be tuwĩ akũ ayekĩ baana nkpã kĩ ẹlá kawũna a.

11

1 Mikọle yĩ ọbla mikena nde ayekĩ yĩ malo makọle Kristo ọbla kakena a.

Kristo Nye Lọlọ Ekpa Odi Nye Odi.

² Mamu mi ne ayekĩ mite ane ne yĩ akũ luwi daa mo ayekĩ mitomo fotsa flee a kĩ ntsa mi a.

³ Leme mawe kĩ minyi kĩ Kristo nye lolo ekpa odi nye odi. Onyole nye otsõ lolo ade Baguma leme nye Kristo lolo a.

⁴ Foesũ nte onyole kĩ yaboa mpaε ãye yale Baguma folets a ne asoli kola kame sua ye lolo ni, edo Kristo konyoã.

⁵ Leme otsole kĩ yaboa mpaε ãye yale Baguma folets a ne asoli kola kame, tásui duku ne lolo ni, edo onyo konyoã. Ntsitsemu leláa bemo otsole kĩ ekpa lolo tsolitsoli kayite.

⁶ Nte otsole tásui duku ne lolo ni, kene kĩ ekpeli tolo. Leme ne kĩ fonye konyoã nte otsole kpeli tolo ãye ekpa lolo sũ ni, kene kĩ esui duku ne lolo.

⁷ Fotásĩ kĩ onyole asua lolo kitonekĩ eia nde Baguma kutitse mo ye kukũkpale. Leme otsole kõ nye onyole kukũkpale.

⁸ Kitonekĩ Baguma táboa onyole etomena otsole kame, mbom eboa otsole etomena onyole kame.

⁹ Betáboa onyole bekpa otsole ne ye otsole a kale sũ, leme bekena otsole bekpa ne onyole a kale sũ.

¹⁰ Ne ode foto banyane sũ ni, kene kĩ otsole esui duku ne lolo ekoa etsa kĩ edeĩ ne onyo kobẽ kayo.

¹¹ Tito kĩ folá lomo malo ne omoa kakena mo boe Olate sũ ni, otsole lidzi ye akũ akũ, ade onyole leme lidzi ye akũ akũ a.

¹² Kitonekĩ nde ayekĩ bebó a otsole bitomena onyole kame a, ade aye a bema onyole bitomena

otsole kame a. Leme letsa nye letsa to Baguma sekẽ.

¹³ Mi mɔawe mikɔna midã nte fɔnɛnɛ kĩ otsole abɔa mpae ekpa Baguma nɛ kanade, kĩ etásui duku nɛ lɔlɔ.

¹⁴ Ayekĩ Baguma bɔa katinya kame malo atsa boe litsedi kĩ fɔnye kɔnyɔã nte onyole deĩ lɔlɔ tɔlɔ gɛlɛlɛ.

¹⁵ Leme tɔlɔ gɛlɛlɛ nye akũ obu fɔkpa otsole. Bɛkpa ye tɔlɔ gɛlɛlɛ kĩ ekɔa ekɛlɛ ye akũ.

¹⁶ Leme nte odi awe kĩ yate atsindze nɛ fɔletsa kĩ akũ ni, letsa a kĩ maale nɛ foe akũ nye kĩ boe ãye Baguma tesoli a buki telá amanie bebã adima.

Osi a Akũ Kĩ Kɛnɛ Kĩ Bɔnya Boe ɔlate Funitsã.

¹⁷ Nɛ kɔde a kĩ makpa mi finyaa kame ni, maámu mi kitonẽkĩ nte mikpɔta kĩ miasum Baguma ni, miakɛna mi akũ tɔkpa kaba tuwĩ.

¹⁸ Kale katɔnyade ni, nnu kĩ nte mikpɔta ndɛ asoli bati aye ni, miasẽ mi akũ. Nte fɔletsa kĩ fudi ndo.

¹⁹ Fusĩ kĩ kasẽ kɛna nɛ mi kame ayekĩ bóamɔ yededeede bikĩ badi ɔnɔkɔali nɛ mi kame.

²⁰ Nte mikpɔta nɛ kakɔ mɔa ni, nné boe ɔlate Funitsã kpalewa a mianya.

²¹ Kitonẽkĩ nte mianya ni, odi nye odi abɔɛ ye funitsã kanya. Fɔfɔ badi lána kanya, ade badi leme awuga bave.

²² Milá tɔtɔ kĩ mianya mimɔa nɛ te kame mbɔɛɛ? Kawe miawe kĩ miasupa Baguma asoli a, mido ahiãfɔ konyɔã leme mbɔɛɛ? Litsa miwe kĩ mbi mi nɛ fukĩ akũ? Miwe kĩ mmu mi mbɔɛɛ? Oowo! Fukĩ kɔ nláamu mi.

²³ Kitonekĩ letsa a kĩ nte ntomena boe Ọlate sekẽ a, ade foe ntsa mi a. Lenye a kĩ ke mo benye boe Ọlate Yesu bekpa a, ebɔe abodoo,

²⁴ ade enye kole, eyele ye ele kĩ, “Ade yĩ sukena kĩ nkɔa mabɔa afolie nkpa mi a. Mikena fukĩ mikɔa mikai yĩ.”

²⁵ Ade ayea kĩ benya biyua a, ebɔe kɔɔpu ade ele kĩ, “Kɔɔpu kĩ nyɛ nhihie vɔẽ kĩ bekɔa yĩ babɔane bisui. Lɔkɔ nyɛ lɔkɔ kĩ miamɔa bave kĩ ni, mikena foe mikai yĩ.”

²⁶ Fɔatsa kĩ lɔkɔ nyɛ lɔkɔ kĩ mianya abodoo, miamɔa bave ne kɔɔpu kĩ kame leme ni, milamena letsã kade ne boe Ọlate wuda akũ, kenaawo lɔkɔ a kĩ yaabuki eya.

²⁷ Foesũ nte odi nya boe Ọlate abodoo, emɔa kɔɔpu kĩ ne osi kpa akũ ni, baako ye koto kĩ efum ne boe Ọlate sukena mo ye babɔane akũ.

²⁸ Ne foesũ kene kĩ odi nyɛ odi ekona ye ɔwɔle kame fomɔ yaanya funitsã, emɔa bave ne kɔɔpu a leme kame.

²⁹ Kitonekĩ nte odi táyi boe Ọlate babɔane mo sukena ɔsũ kĩ fonye fɔtsa kpalewa fomɔ enya ñye emɔa foe ne osi kpa akũ ni, evele kadze eko ne ye akũ.

³⁰ Ade foesũ mi pii miaso ade milá akũ ɔsĩ a. Mi kame bati pii leme ku.

³¹ Nte bɔnya loto bɔnaa boe tɔwɔle kame ni, Baguma leláadzemo boe.

³² Leme nte boe Ọlate adzemo boe, evele boe soto leme ni, yalɔla boe ayekĩ Baguma leláako bomo bikĩ betáte bido a flee koto ekpota.

³³ Foesũ nwaẽ ame, nte miyakpota kĩ mianya ni, midzole mi bawaẽ.

³⁴ Nte kọle ako odi ni, enya ne kola ayekĩ nte miyatsena ne Baguma kola kame ni owula leláana kadze ekpa ye akũ. Nte ãya ni, maade mi ne fọletsa bebã a kĩ fute a akũ.

12

Futetsa a Kĩ Futo Hũhũ Kpalewa a Sekẽ.

¹ Nwaẽ amẹ, finyaa ni mawẹ kĩ minu Hũhũ kame futetsa a kĩ mitsẹle mivia akũ fọletsa kayo a yededeede.

² Minyina kĩ fọmọ midani mikena bate badone a, mitsã tisi pii akũ ade mikọa mi akũ mikpa baviõ kĩ báale kọdzela kasum a.

³ Foesũ mafõ minyi kĩ nte odi kọa Hũhũ Kpalewa kọbẽ yale kọdzela ni, eláale kĩ, “Yesu, kọa ne ke a!” ade odima lemẹ leláapuli ele kĩ, “Yesu nye boe Ọlate,” nte Hũhũ Kpalewa kọbẽ leláa ye kame.

⁴ Futetsa futefute deĩ lemẹ Hũhũ Kpalewa mọape a lekpa foe flee.

⁵ Tisi pii deĩ kĩ te akũ bọatsã kakena Baguma adzuma, lemẹ ade boe Ọlate mọape a bọasum a.

⁶ Ade ayea tisi pii deĩ kĩ Baguma atsã kakpa bati kọbẽ bakena fọtsa, lemẹ Baguma mọape akpa kọbẽ a flee.

⁷ Baguma kọa Hũhũ Kpalewa etsã bati akũ bakena tuwĩ fone libi fọkpa bati flee.

⁸ Hũhũ Kpalewa a apuli kakpa oti mọa kọbẽ ele kọdzela mọ nyansã, ade Hũhũ Kpalewa mọape a akpa oti bebã lemẹ kọbẽ ele kọdzela mọ kadikanyi a.

9 Hūhū Kpalɛwa mɔape a akpa oti mɔa katekado baū. Ye mɔape a yakpa oti bebā fɔsɔ katsa kɔbē.

10 Hūhū Kpalɛwa a akpa oti bebā kɔbē kī ɛkena awāwā fɔtsa, odi bebā lemɛ kī enye Baguma onukpē. Yakpa oti mɔa kɔbē kī epuli ɛle kɔdzela nɛ tide ahɔlɔ ahɔlɔ kame, ade yakpa odi bebā lemɛ kɔbē kī yapuli enye tide a kayɔ, oti bebā kɔbē kī epuli enyi nte futetsa kī to Hūhū Kpalɛwa a sɛkē ìye fɔtáto ye sɛkē.

11 Hūhū Kpalɛwa mɔape kī a akena fɔtsa a flee, ade yakpa odi nye odi futetsa ndɛ ayekī yawɛ a.

Oti Deī Akū Fɔtsa Kī Fɔakɛna Fɔtsa Futefute.

12 Otidziwa kutitse a deī akū fɔkɔ futefute, lemɛ foe flee fɔnyɛ oti mɔape. Tito kī kuti a deī akū fɔtsa pii malo ni, foe flee fɔkɛna oti mɔa. Ade aye Kristo lemɛ la a.

13 Boe badi bɔnyɛ Yudafɔ ade badi lemɛ nye bikī benyé Yudafɔ a. Badi nye basate ade badi lemɛ dzi be akū akū a. Lemɛ Hūhū Kpalɛwa a wɔla boe flee mui nɛ Kristo kame, bɔkɛna ɔmɔa nɛ Hūhū Kpalɛwa mɔape a kame. Boe flee bɔte Hūhū Kpalɛwa mɔape a mui bɔmɔa.

14 Kitonɛkī otidziwa kutitse a lenyé fɔtsa fɔmɔape, mbom kudeī fɔkɔ ahɔlɔ ahɔlɔ.

15 Nte kɔbɔa lɛ kī, “Nné awɛ manɛ sū ìnyé kutitse a sɛkɛ sidima” a, foe kale lɔmɔ lɛláafɔ kī kɔbɔa buki kɔnyé kutitse a sɛkɛ sidi.

16 Nte sɔto lemɛ lɛ kī, “Nné linebi manɛ sū ìnye kutitse a sɛkɛ sidima,” foe kale lɔmɔ lɛláafɔ kī soto buki senyé kuti a sɛkɛ sidi.

¹⁷ Nte kutitse a flee nye linebi odi ni, kóláapuli kunu fọkọ. Nte kutitse a flee nye soto odi ni, kóláapuli kote fotsa nfiã.

¹⁸ Leme Baguma boã boe kutitse mo foe akũ aholo aholo, ade edo fudi nye fudi ne awã kĩ yawe a.

¹⁹ Nde otidziwa kuti a aana nde akũ fotsa moape foane?

²⁰ Oti akũ fọkọ futefute deĩ leme kutitse moape koane.

²¹ Foesũ linebi leláapuli libi awe kĩ, “Ntásĩ nọ!” Lolo leme leláapuli libi seneta kĩ, “Ntásĩ nọ!”

²² Oti akũ fọkọ a kĩ foada nde folá akũ osĩ a, ade foe mbom akũ lisĩ boe a.

²³ Ade ke fọkọ a kĩ boakona kĩ fotáte koya a, ade foe boakpa obu kaba a. Fukĩ foále kadã a, ade foe boakola kaba a.

²⁴ Boe akũ fọkọ a kĩ foale kadã a tásĩ akũ kadãmena. Baguma awe boomu akũ fọkọ a flee ade edo obu ne fukĩ obu leláa foe akũ,

²⁵ ayekĩ boe kutitse a leláasẽ koe akũ. Baguma we kĩ fọkọ futefute a fodãmena fókoba akũ pɛpɛpɛ.

²⁶ Nte oti kako kadi aso ni, fọkọ nkae a leme amo lubo kabumo foe. Nte bido kako kadi anunyam ni, fọkọ nkae a leme amo kawole kabumo foe.

²⁷ Finyaakĩ mi a flee mikpota minye Kristo kutitse a, ade mi kame odi nye odi nye kutitse a seke siwa sidi a.

²⁸ Baguma koã badi edzela ne ye bate badone onukpẽ. Bekoa kadzakõ katonyade bekpa foto banyane, kayade bekpa bikĩ benye Baguma onukpẽ banyene, ade kalalade a naa fotsa bat-sane sekẽ a. Ke liti Baguma koã kadzakõ bebã

ekpa bikĩ bakena awāwā fotsa, bikĩ bideĩ kobē kĩ batsa foso, bikĩ babumena bati, bikĩ banya bati loto ne tudzuma kakena kame, mo bikĩ bale kodzela ne tide aholo aholo kame.

²⁹ Nné bati flee nye foto banyane iye kĩ benye Baguma onukpē banyene iye fotsa batsane. Ade nné bati flee deĩ kobē kĩ bakena awāwā fotsa a.

³⁰ Nné bati flee deĩ kobē kĩ batsa foso, iye bale kodzela ne tide aholo aholo kame iye banye tide a kayo.

³¹ Ne foe flee kame a, mitomo futetsa a kĩ fote koya foba flee a liti.

Leme finyaakĩ maatsa mi fukĩ fobē a flee.

13

Paulo Tsa Letsa Kĩ Lenye Ọdo.

¹ Nte mapuli kale batidziwa mo ode foto banyane flee tide, mo bati kawe lelāa yĩ kame ni, kekō yĩ kodzela kale la nde lowoda iye ọdoũ kĩ yane koba kasina ato.

² Nte ndeĩ kobē kĩ manye Baguma onukpē, iye inyina fotsa kolawa mo kadikanyi flee, iye nte ndeĩ katekado kĩ maapuli ndzela oto ne ye kadzakō, mó bati kawe lelāa yĩ kame ni, kekō inyé letsama.

³ Nte nkoa yĩ akũ fotsa flee nte ahiāfo, iye nte nkoa yĩ akũ mbo a afolie kĩ bipila mo nte bati kawe lelāa yĩ kame ni, nlá nfaso adima.

⁴ Ọdo deĩ owole boe edeĩ seme kale leme. Ọdo lelā anengbā, yaatui owole ade yaata akũ leme a.

⁵ Ọ̀dọ́ lákẹ̀na fọ̀nyọ́ǎtsa, yaáwẹ̀ ye odi fude, yaána kalọ́kpa, ade yaápi tọ́kpa kado nẹ̀ ọ̀wọ̀lẹ̀ kame a.

⁶ Ọ̀dọ́ lámọ́ kawọ̀lẹ̀ nẹ̀ tọ́kpa akū, mbom yamọ́ kawọ̀lẹ̀ nẹ̀ ọ̀nọ́kọ̀ali kale kame.

⁷ Akpọ́ lávelì ọ̀dọ́, yaákpa lọ́lọ́ nẹ̀ ye katekado kame, edeí kọ̀nẹ̀te luwi nẹ̀ luwi ade yadza pintii nẹ̀ letsa nẹ̀ letsa kame a.

⁸ Ọ̀dọ́ lelá kawūna da. Baguma onukpẹ́ kanye aayatẹ́, kọ̀dzela kale nẹ̀ tide ahọ́lọ́ ahọ́lọ́ kame mọ́ kadikanyi deí, lẹ̀mẹ̀ lọ́kọ́ aaya kí foe flee fọ́atsua,

⁹ kitonekí boe kadikanyi mọ́ boe Baguma onukpẹ́ kanye a lẹ̀mẹ̀ tákpọ́la fuyua a.

¹⁰ Lẹ̀mẹ̀ nte fọ́tsa a kí fọ́kpọ́la yawo ọ̀tọ́ ni, futetsa kí flee aatẹ́.

¹¹ Lọ́kọ́ a kí nna nẹ̀ tibisẹ́ kame a, nle kọ̀dzela, mbọ̀e adzuni, mbu lọ́lọ́ kame nde obisẹ́ aye. Lẹ̀mẹ̀ kí mbo ane ndani ọ̀nọ́kọ́e ni, nfọ̀ne tibisẹ́ kame fọ́tsa flee awe.

¹² Finyaakí bọ́amọ́ fọ́tsa futufutu nde ayekí fọ́la nẹ̀ ahuhọ́e kame. Lẹ̀mẹ̀ ke liti ni bóayamọ́ letsa nẹ̀ letsa ane mọ́ ane. Letsa a kí ìnyina finyaa ni, fọ́tákpọ́la fuyua, lẹ̀mẹ̀ liti maamọ́ foe yededeede nde ayekí Baguma nyina yí a.

¹³ Nẹ̀ foe kame a, fọ́tsa elale deí kí foe kọ́ fọ́awa daa. Ade foe nẹ̀ katekado, kọ̀nẹ̀te mọ́ ọ̀dọ́, lẹ̀mẹ̀ fukí fọ́bẹ́ flee nẹ̀ ọ̀dọ́.

14

Paulo Buki Ele Kọ̀dzela Nẹ̀ Hūhū Kpalẹ̀wa Futetsa a Akū.

¹ Foesũ ọ̀dọ ẹńyá fọ́tsá a kǐ foe liti míátoména mọ ọ̀sǐ mọ ọ̀sǐ, lẹ́mẹ́ miwẹ́ hūhū́ kamé futetsa liti osi, titiliwu Baguma onukpẹ́ kanye.

² Kitonekǐ nte odi deĩ kọ̀bẹ́ kǐ yalẹ́ kọ̀dzela nẹ́ tide ahọ̀lọ́ ahọ̀lọ́ kamé ni bẹ́mọ́ Baguma odi alẹ́ kọ̀dzela, lẹ́mẹ́ nné́ bẹ́mọ́ bati kitonekǐ beláanu foe kayọ́. Fọ́nye fọ́letsá kọ́lawá kǐ futo Hūhū́ Kpalẹ́wá a sekẹ́.

³ Lẹ́mẹ́ nte odi nye Baguma onukpẹ́ ni, yabi bati kalẹ́ ade yabumọ́ be, yado be kọ̀bẹ́, kadọ́lá be tọ́wọ́lẹ́ lẹ́mẹ́.

⁴ Oti kǐ yalẹ́ kalẹ́ nẹ́ tide ahọ̀lọ́ ahọ̀lọ́ kamé kǐ bati lánu foe kayọ́ ni, ye odi akū́ yabuména. Lẹ́mẹ́ odi kǐ ẹńyẹ́ Baguma onukpẹ́ ni, yabuména batẹ́ badonẹ́ a flee.

⁵ Nwẹ́ kǐ mipuli mílẹ́ kọ̀dzela nẹ́ tide ahọ̀lọ́ ahọ̀lọ́ kamé, lẹ́mẹ́ nte mipuli mínyẹ́ Baguma onukpẹ́ ni fọ́nẹ́nẹ́ fọ́bẹ́. Kitonekǐ nte odi nye Baguma onukpẹ́ ni, ebumọ́ asọ́lì bati a ẹ́bá odi kǐ yalẹ́ tide ahọ̀lọ́ ahọ̀lọ́, mbọ́ente odi bebá nye foe kayọ́ fọ́nyá kabuména fọ́kpa bati a flee.

⁶ Nwáẹ́ amẹ́, nte ìyá nẹ́ mi sekẹ́ ìyálẹ́ kọ̀dzela nẹ́ tide ahọ̀lọ́ ahọ̀lọ́ kamé kǐ odima tánu foe kayọ́ a ni, nfasọ́ wọ́dabẹ́ deĩ nẹ́ foe kamé fọ́kpa mí? Lẹ́mẹ́ nte nkọ́a kanyekatsa kadi, kadikanyi kadi, Baguma onukpẹ́ kanye kadi ìyẹ́ kadikanyi, Baguma fọ́letsá, fọ́tsá katsá fudì mma mí ni, ade foe aakpa mí kabuména a.

⁷ Ade aye kagbulẹ́ẹ́ ìyẹ́ ọ̀sankuo, tító kǐ fọ́lá nkpá malo ni, foe ọ̀dọ́ deĩ. Nte betávọ́ ìyẹ́ bebọ́a foe nẹ́ osi odi akū́ ni, ndẹ́ baakẹ́nà biyì ọ̀dọ́ a ọ̀sū́?

⁸ Kitonekǐ nte oti a kǐ yavọ́ kagbulẹ́ẹ́ távọ́ ke kavọ́ wí ni, ndẹ́ kawū́ banọ́nẹ́ aakẹ́nà binyi kǐ

bepai be bekpa kawũkano?

⁹ Ade ayea nte ọle kọdzela ne tide bebã kame ni, nde bati aakena binu nọ fọletsa a kayo? Fọatsa kī ọle kọdzela ne ọwe kame.

¹⁰ Tide ahọlo ahọlo deī ne katinya kame, ade te flee tideī kayo kanu a.

¹¹ Leme nte odi lānu yī tide ni, ndani oti kī mapoto nkpa ye, ade ke ye malo edani ọpotoni ekpa yī a.

¹² Ne kī miawe kī miana hūhū kame fọtetsa mọ osi mọ osi sū ni, mivia Baguma ekpa mi fukī fọanya kabumena fọkpa asoli bati a flee.

¹³ Odi nye odi kī edeī kọbē kī yale kọdzela ne tide ahọlo ahọlo kame ni, eke Baguma aduli ekpa ye foe kayokanye kọbē leme, lọkọa enye letsa a kī de ele a kayo yededeede.

¹⁴ Kitonekī nte mboā mpae ne tide ahọlo ahọlo kame ni, yī hūhū kō boā mpae leme yī adzuni leláa foe kame.

¹⁵ Foesū litsa kene kī nkena? Maaboa mpae ne hūhū kame ade maaboa mpae leme ne fọletsa kī manu foe kayo kame a. Maasā tonọ ne hūhū kame ade maasā tonọ leme mọ fọletsa kī manu foe kayo a kame.

¹⁶ Nte amu Baguma ne hūhū kame ni, nde oti a kī etānu nọ fọletsa kayo ne katsenakō a aapuli etunọ kī, “Fọya lomo” ne nọ kọle kanye a onukpē?

¹⁷ Nte nọ kọlekanye mpaebo a nene malo ni, fotábumena oti bebã ne osi odima akū.

¹⁸ Manye Baguma kọle kī mapuli kale kọdzela ne tide ahọlo ahọlo kame kaba mi kame odi nye odi.

19 Leme ne boe katsena kame ni, mawe ki male foletsu sukuloo ki bati aanu foe kayo beko a beko le fotsa, keba ki maale foletsu pii ne tide bebã kame.

20 Nwaẽ ame, mitato tibiẽ ne mi kakona kame. Mikena nde babiẽ nte fonye tokpa leme mibo ane ne kadikanyi kame.

21 Betsele ne Katsela Kpalawa a kame ki, “Maale kodzela mo yi kade bati ntsã bati ki bale tide aholo aholo akũ. Ade maabi be kale ntomena banovõẽ tunukpẽ, leme belãtse yi kale.”

22 Foesũ miamo ki kodzela kale ne tide aholo aholo kame nye nsentseleni fokpa bikĩ betãte bido, nnẽ bikĩ bete bido a. Leme Baguma onukpẽ kanye nye nsentseleni ekpa bikĩ bete bido a, nnẽ bikĩ betãte bido a.

23 Foesũ nte asoli bati flee tsena mo odi nye odi lamena kodzela kale ne tide aholo aholo kame, mo foya ki bati pupulidza iye bikĩ betãte bido deĩ ne mi kame a, nnẽ kale baale ki mi folo kame bu kade?

24 Leme nte odi nye odi lamena Baguma onukpẽ kanye mo oti pulidza iye ekĩ etãte edo ya ne awã ni, letsu ki yanu aafõ edani ye owole kame. Foletsu a ki yanu a aadzemo ye,

25 ade letsu ki ekõa ekõla ne ye kame aane fowa pefee a. Yaadõla ye akũ emu Baguma ele ki, “Onokõali, Baguma deĩ ne boe kame ne awĩ.”

Bekena Mbla Bekpa Asoli a.

26 Nwaẽ ame, ade fukĩ mawe ki mikena a. Nte mitsena ki miasum Baguma ni, mi kame odi deĩ ki yasã onõ, odi atsa fotsa, odi deĩ kanyekatsa ki

futo Baguma sekẽ, odi ale kodzela ne tide bebã kame, ade odi lemẽ anye letsa a kĩ bele a kayo a. Kenẽ kĩ miakena letsa a kĩ foado asoli bati a flee kobẽ.

²⁷ Nte odi aale kodzela ne tide bebã kame ni, bati nviã ãye be elale bele bitomɔ akũ, lemẽ kenẽ kĩ oti bebã anye letsa a kĩ bele a kayo.

²⁸ Nte odima lelãa kĩ yaanye foe kayo ni, kekõ oti a kĩ yale kodzela ne tide bebã kame a ekena dñi ele kodzela ekpa ye akũ mo Baguma.

²⁹ Bati nviã ãye be elale benye Baguma onukpẽ lokoa bati nkae a besa foletsa a kĩ baale a kame.

³⁰ Lemẽ nte odi deĩ ne katsenakõ kĩ ete kanyekatsa etomena Baguma sekẽ ni, owula kĩ elamena kodzela kale a efõ kale.

³¹ Mi a flee miapuli mile Baguma foletsa omoa omoa ayekĩ odi nye odi aakole fotsa ekoa foe edo ye akũ kobẽ.

³² Bikĩ banye Baguma onukpẽ a bipuli bipi be akũ ne foletsa a kĩ bale a kame,

³³ kitonekĩ Baguma táwe kĩ bona ne otutũ kame mbom budzi ne omoa kakena mo lukudo kame.

Ade aye kenẽ kĩ fona ne Baguma tesoli a flee kame a.

³⁴ Kenẽ kĩ batsole bekena dñi ne fotsenakõ. Betákpa be osi kĩ bale kodzela, ade Yudafɔ mbla lemẽ tsa kĩ betanya loto ne adzuma adima kame a.

³⁵ Nte bewẽ kĩ banyi litsedi kame ni bivia be banyo ne kola. Fonye konyoã fokpa osole kĩ yale kodzela ne bate badone katsenakõ a.

³⁶ Mi sekẽ Baguma kale a ne kito mbɔee? Mbɔee kĩ mi odi bekoo ke bema?

³⁷ Nte mi kame odi kona kĩ enye Baguma onukpẽ onyene, ãye edeĩ hũhũ kame futetsa ni,

enyi kī letsa a kī ntselē mamena mi a nye boe Ọlate mbla kī ekpa.

³⁸ Lemē nte odi tātse fukī ni, mi malo mitatse ye kale.

³⁹ Foesū nwaē amē, fonya mi kawē mọ ọsī mọ ọsī kī mianye Baguma onukpē, lemē mitasua bikī balē kodzela nē tide ahọlọ ahọlọ kame a osi.

⁴⁰ Kene kī miakena letsa nye letsa nē de osi akū mọ obu kame.

15

Mite Anē Nē Fọtsa a Kī Bote Budo a Akū.

¹ Nwaē amē, nwe kī mate mi anē nē Kale Wī a kī nde letsa nkpa mi a akū. Mite ọlẹdo a mido ade mi katokado dzē nē foe akū pintii a.

² Ade fọletsa wī a kī nde foe akū letsā nkpa mi a. Miana katē nte mipi fọletsa wī kī midomọ akū mọ ọsī mọ ọsī, nte nné aye ni, kekō katē mite mido pupulidza.

³ Fọletsa titiliwu a kī nte a, ade foe nkpa nkpa mi a. Ade foe nye kī Kristo ku nē boe tokpa lolọ, nde ayekī betselē nē Katselē Kpalewa a kame a.

⁴ Bibila ye ade ke nē luwī lelalẹde akū ni, Baguma dzela ye edzi nkpā nde ayekī betselē nē Katselē Kpalewa a kame a.

⁵ Enye ye akū etsa Petro, mọ foto banyanē ewua-nviā a flee.

⁶ Ke liti a, enye ye akū etsa bikī bitomọ ye kī bebē bati oha elo nē lokọ mọa kame, ade be kame badi pii dzi nkpā keyawo nviā kī lemē be pii tē kuwa liti.

⁷ Eyanye ye akū etsa Yakobo, ade ke liti enye ye akū etsa foto banyanē a flee a.

⁸ Ne ke kawũna a, enye ye akũ etsa yĩ malo, tito kĩ nkena nde oti kĩ betáma ye ne loko wĩ kame.

⁹ Kitonekĩ yĩ nye obisẽ kolaa ne foto banyane a kame, ade ntáfeta nkpa kĩ bave yĩ foto onyane malo, kitonekĩ ntomo Baguma asoli bati a liti.

¹⁰ Leme ne kĩ Baguma mo yĩ konya sũ ni, ekena yĩ oti a kĩ ye mane finyaakĩ. Ye konyakamo kĩ tákena fotsa pupulidza. Nkena adzuma paa mba foto banyane bebã a, kĩ nné yĩ moawe kobẽ nkwa nkena, mbom Baguma konyakamo a libumo yĩ.

¹¹ Foesũ nte foletsa a to yĩ sekẽ o-o, futo be sekẽ o-o, ade foe akũ boe flee boade letsã a. Fonye letsa a kĩ mi malo mite mido.

Baguma Dzela Kristo Etomena Kanokpa.

¹² Finyaakĩ boe oledo nye kĩ Baguma dzela Kristo etomena kanokpa. Nde sũ mi kame badi ale kĩ beláadzela banokpa bidzi nkpa?

¹³ Kitonekĩ nte banokpa láyidza ni, kekõ foatsa kĩ Kristo táyidza.

¹⁴ Nte Baguma etadzela Kristo eto kanokpa ni, kekõ bolá letsama kĩ boade letsã ne de akũ, ade mi malo letsama leláa kĩ miate mido a.

¹⁵ Letsa a kĩ lebẽ nye kĩ foada nde boma fovã boate ne Baguma akũ, kitonekĩ bole kĩ edzela Kristo etomena kanokpa. Leme nte onokoli foane kĩ banokpa leláyidza ni, kekõ Baguma tádzela Kristo.

¹⁶ Kitonekĩ nte Baguma etadzela banokpa ni, ade aye a etádzela Kristo leme a.

¹⁷ Nte Baguma etadzela Kristo ni, kekõ mi katekado nye owe kame fotsa ade ke míabuki mina ne mi tokpa kame a.

18 Foe kayo lẹmẹ atsa kī bikī bẹtẹ Kristo bidọ fọmọ biku ni, betána katẹ.

19 Ntẹ boe anẹ teī nẹ Kristo akū fọkpa katinya kī odi kō ni, kekō boe akū akọ konya paa kaba odi nyẹ odi nẹ katinya flee kamẹ.

20 Lẹmẹ kalẹ ọnọkọali a nyẹ kī Baguma dzela Kristo etomẹna kanọkpa ade fonyẹ kasipi kī bikī biku a ni, yaadzela be malo.

21 Kitonẹkī ndẹ ayekī wuda tsā oti akū ẹya nẹ katinya kamẹ a, ade aye bati kayidza kato kanọkpa lẹmẹ tsā oti akū a.

22 Ndẹ ayekī bati flee aaku nẹ kī bẹnẹ bito Adam kamẹ sū a, ade ayea Baguma aadzela bati flee nẹ ayekī bẹkẹna ọmọa mọ Kristo sū a.

23 Lẹmẹ Baguma aadzela odi nyẹ odi nẹ ye n̄hihiẹ a kī ẹkẹna eyi akū. Kristo nyẹ oti ọtonyade, ke liti lọkọ a kī yaabuki ẹya a, yaadzela bikī bẹnyẹ ye bade a.

24 Ke liti a, katinya kawūna aaya. Kristo aanya hūhū flee kọbē, katinya kamẹ otumifọ mọ bikī bideī kọbē akū, lọkọa ẹkọa legākanyakō a edo nẹ Baguma boe Ọlẹga awẹ.

25 Kẹnẹ kī Kristo ẹnya legā kẹnawo kī Baguma nya bakesīnẹ flee akū, ẹkọa ye abọa ete nẹ be akū.

26 Okesīnẹ nkaẹ kī Baguma aanya ye akū nyẹ wuda.

27 Kitonẹkī bẹlẹ nẹ Katsẹlẹ Kpalẹwa a kamẹ kī, “Baguma fō ẹkọa ye abọa ete nẹ lẹtsa nyẹ lẹtsa akū.” Fọwaa yedede kī nte bẹlẹ kī “lẹtsa nyẹ lẹtsa” a, fọátsa kī Baguma awẹ a kī ẹfō Kristo kọa abọa ete nẹ lẹtsa nyẹ lẹtsa akū a tseka nẹ foe kamẹ.

28 Leme nte bekoa letsa nye letsa bido ne Kristo legākanya kayo ni, ye moawe ki enye Obi a, aakoa ye akū edo ne Baguma a ki ekoa letsa nye letsa edo ne ye kayo a kayo. Baguma aanya legā ne fotsa flee akū.

29 Finyaakī, nde nye bikī bekēna be mui kawola amanie ne bikī biku lolo a? Litsa nye likī baamo ne foe kame? Nte onkoali foane nde ayekī badi ale ki Baguma lelāadzela bati bidzi nkpā a, nde sū befō bekēna boe be mui kawola amanie?

30 Nde sū boe foto banyane a malo budei ne nkpā mo wuda kayite loko nye loko?

31 Nwaē ame, ndei ne wuda awe kame luwi daa. Mapia ne mi akū ne ki bokēna omo mo boe Olate Yesu Kristo sū. Ade foe lefō manye folets a kī kanya a.

32 Nte fo nye otidziwa kakona onukpē sū mo nvū lema mo bayae kpa ki bela nde bati aye ne Efeso ne awi ni, litsa nfaso nna? Leme nte belāadzela banokpa bidzi nkpā ni, kekō fuketi mo kale a ki bale kī,
“Mifō bonya bomoa,

kitoneki kunya bōaku.”

33 Mitafō beke mi. “Tokobato abula oti ki edei obla wi kade.”

34 Milola adzuni wi kaboe, loko mifō tokpa kakena. Mabi mi ki konyoā foane fokpa mi ki mi kame badi linyina Baguma.

Paulo Le Kodzela Ne Banokpa Kabuki Kayidza Akū.

35 Odi aavia kī, “Nde banokpa aapuli biyidza bidzi nkpā? Sukena sowodabe odu baana?”

³⁶ Odzimbifo ane! Nte odu kutse libi, libi a leláame nte letávõ ne tite kame.

³⁷ Letsa kī odu a nye kutse libi pupulidza, nde ligbanobi ñye fudutsa bebã. Fonyé kutse munumunu kī ɔboe odu fɔane.

³⁸ Baguma kpa kutse libi a na sukena a kī yawe, ade ekpa libi nye libi de sukena a.

³⁹ Fɔtsa kī fudzi nkpã flee lelá sukena moa odu, batidziwa deñ be sukena odu, bayae deñ be side, kɔvɔlabi deñ be side, ade kofɔabi lemɛ deñ be side a.

⁴⁰ Ode kame fɔtsa deñ be sukena, fɔmo tite akū fɔtsa lemɛ deñ be sukena. Ayekī ode kame bati ale kadã a vemena ne ayekī tite akū bati ale kadã a akū.

⁴¹ Suwa deñ se kakpale, odeto deñ ye kakpale. Fusibii lemɛ deñ foe kakpale lite lemɛ ne foe kame malo fudeñ foe kakpale futefute.

⁴² Ade limii fɔana nte Baguma aadzela banokpa bidzi nkpã a. Nte bibila onokpa ni, sukena a aavõ, lemɛ nte bedzela ye ni eláabuki eku.

⁴³ Nte bibila sukena a ni, saále kadã ade selá ɔsī a. Lemɛ nte bedzela ye ni, yaale kadã, ena kɔbẽ lemɛ.

⁴⁴ Nte bibila onokpa ni, enye sukena pupulidza, lemɛ nte bedzela ye ni, yaana hūhū kame sukena. Fɔwaa pefee kī oti sukena deñ ade hūhū kame sukena lemɛ deñ a.

⁴⁵ Kitonekī Katsɛle Kpalɛwa a le kī, “Baguma boa oti ɔtonyade a kī enye Adam nde otidziwa aye.” Lemɛ Adam nkae a nye Hūhū kī yakpa nkpã.

⁴⁶ Nné hūhū a lenya loto eya, mbom otidziwa a ya fɔmo hūhū a lemɛ yaya.

47 Baguma bɔa Adam ɔtonyade a etomena tite kame, leme Adam oyade a kɔ to ode.

48 Bati a kɔ benye katinya kame bade a la nde oti a kɔ bebɔa ye bitomena tite kame a. Bikɔ benye ode bade leme la nde okɔ eto ode a aye.

49 Nde ayekɔ budeɔ ne ekɔ bebɔa bitomena tite kame kutitse odu kame a, ade aye bɔana ne Otidziwa a kɔ eto ode kutitse a kame a.

50 Nwaɛ ame, letsa kɔ matsa nye kɔ letsa kɔ lideɔ sukena mɔ babɔane ni, leláapuli lena kanyakɔ ne Baguma legākanyakɔ a kame. Letsa a kɔ laaku ni, leláapuli lena ne fɔtsa a kɔ foláawɔ a kame.

51-52 Mitse ɔnokɔali kale kɔ kɔ bekɔa bekɔla boe. Nné boe flee aaku, leme nte bevɔ kagbulɛ nkaɛ a ni, boe flee bɔadani deedimɔape. Fɔaya ne sinɛpo kabɔa mɔa kame. Kitonekɔ nte bevɔ kagbulɛ a pe, Baguma aadzela banɔkpa flee lokɔa beláabuki biku dadaada, yaadani be bekɛna bati vɔɛ.

53 Kitonekɔ letsa kɔ laabu kade ni, kene kɔ ledani lekɛna letsa kɔ leláabu kade, ade letsa a kɔ laaku ni, kene kɔ ledani lekɛna letsa kɔ leláaku.

54 Foesũ nte fɔya kɔ letsa a kɔ laapuli libu kade dani lekɛna letsa a kɔ leláabu kade ni, lokɔa folɛtsa ne Katsɛle Kpalɛwa a kame aaya ne foe kame kɔ, “Bewɔla wuda, benya ye akũ.”

55 “Wuda, nde nɔ anunyam a kɔ odeɔ a?

Nde nɔ kobɛ a kɔ ɔnɛɛ apila boe a?”

56 Wuda te ye kobɛ kɔ ɛnɛɛ yapila boe a etomena titikpa kakɛna kame, ade titikpa kakɛna leme te te kobɛ titomena mbla a kame a.

57 Leme boanye Baguma kole kɔ ekpa boe anunyam etsámena boe Ọlate Yesu Kristo akũ.

⁵⁸ Foesũ, nwaẽ amε kĩ maátunŃ kale, midza pintii, mitakpã ne mi adzuma kakena kame. Midanε boe Ɔlate adzuma kakena, kitonekĩ minyina kĩ adzuma adi nye adi kĩ mikena lenyé adzuma pupulidza ekpa boe Ɔlate.

16

Bate Badone a Kena Seme Kale Bekpa Baguma Bati Bebã.

¹ Finyaakĩĩ, ne sika a kĩ miawε kĩ miate mikŃa mibumena Baguma bati ne Yudea a akũ ni, mikena nde ayekĩ mbi Galatiafo bate badone kutsu a kĩ bekena a.

² Ekwansieda nyé Ekwansieda ni, mi kame odi nye odi emanε sika ne ye kŃtokase onukpẽ eyi, lokŃa nte ĩya ni, foláasĩ kĩ miate tŃgŃle.

³ Nte ĩya ni, maakpa bati a kĩ mite awε ne be akũ a tuvoli, lokŃa bekŃa mi futetsa benamena Yerusalem.

⁴ Nte fŃasĩ kĩ yĩ malo nnaa ni, bŃmŃ be bŃatsã kŃbŃa mŃa.

⁵ Maatsã Makedonia kame fŃmŃ maaya ne mi sekẽ, kitonekĩ nke otse kĩ maatsã awã lemε.

⁶ Ɔsa maana ne mi sekẽ sukuloo ne osili lokŃ flee a, lokŃa nte madzakũ ni, míapuli mibumŃ yĩ ne yĩ osi akũ kanaa kame ne kako nye kako.

⁷ Ntáwε kĩ yĩ kasela a fŃdã lukũ lokŃa ntẽ nnaa lotŃ. Nwe kĩ mana ne mi sekẽ lokŃ gεlεεle nte boe Ɔlate kpa osi.

⁸ Maadzi ne Efeso ne awĩ kenaawo Pentekoste luwi a akũ,

⁹ kitonekĩ osi waa paa ekpa adzuma sĩwa baũ kakena ne awĩ, tito kĩ bati pii yidza bedza ne yĩ akũ malo.

10 Nte Timoteo ya ne mi sekẽ ni, mite ye atuu kitonekĩ yakena boe Ọlate adzuma nde yĩ aye.

11 Odima etadã ye nde oti kĩ ẹla kadzakõ kadima, ẹme mikpa ye kabumena loko ẹnaa ye osi akũ ne lukudo kame, emuniki ẹya ne yĩ sekẽ, kitonekĩ madã ane kĩ bemo boe bawaẽ a aamuniki beya.

12 Finyaakĩ, kale ne boe owaẽ Apolo akũ nye kĩ, loko pii mado ye kobẽ kĩ bemo bawaẽ bebã a beyaasela mi, ẹme fonyé ye kawe kolaa kĩ yaya ne awã loko kĩ kame. Nte ẹna osi ni, yaaya ke liti.

Paulo Kọde Nkae Mo Kawõna.

13 Mina ne kukũmane kame, midza pintii ne mi katekado kame. Mido owole, mido akũ kobẽ ẹme.

14 Mikena mi tudzuma flee ne odo kame.

15 Minyina kĩ Stefana mo ye toto kame bati a nye bati batonyade kĩ bedani towole kame ne Akaia, kĩ bekwa be akũ bekpa Baguma adzuma kakena. Nwaẽ ame, make mi aduli kĩ,

16 mitomo loto banyane kĩ odu obla liti mo bati bebã kĩ bakena adzuma kabumo boe.

17 Kawole deĩ yĩ kĩ Stefana, Fortunato mo Akaiko ya bideĩ ne awĩ ne mi kadokõ.

18 Bido yĩ kobẽ nde ayekĩ bido mi kobẽ a. Kenẹ kĩ buyi bati kĩ odu osũ.

19 Bate badone a kĩ bideĩ ne Asia kamekame a awõna mi. Akwila mo Priskila mo asoli bati a kĩ batsena ne be toto kame a awõna mi ne boe Ọlate dĩ akũ.

20 Nwaẽ ame flee a kĩ bideĩ ne awĩ bo nwõna mi nkpa be tsoo!

Mitu miboomu akũ ne towaẽ kame.

21 Yĩ Paulo mɔawɛ lɛkɔa awɛ ntsɛɛ kawõna kĩĩ.

22 Odi nyɛ odi kĩ yaáwɛ boe ɔlate kalɛ ni, ɛkɔa nɛ ke a! O boe ɔlate, ya!

23 Boe ɔlate Yesu kɔnyakamɔ kitomɔ mi.

24 Yĩ ɔdɔ ɛnamɔ mi flee nɛ Kristo Yesu dĩ akũ. Fɔya lomɔ.

Tuwuli

Tuwuli: Baguma Apam Vɔɔ a Tuwuli New Testament

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuwuli

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Apr 2025 from source files dated 29 Apr 2025

68df0193-2981-5275-8994-8f743fe01e5e